

LWAOW-ers nemen deel aan de workshop aardewerk, keramiek en porselein!

Even LWAOW-ers bijpraten....

augustus 2024

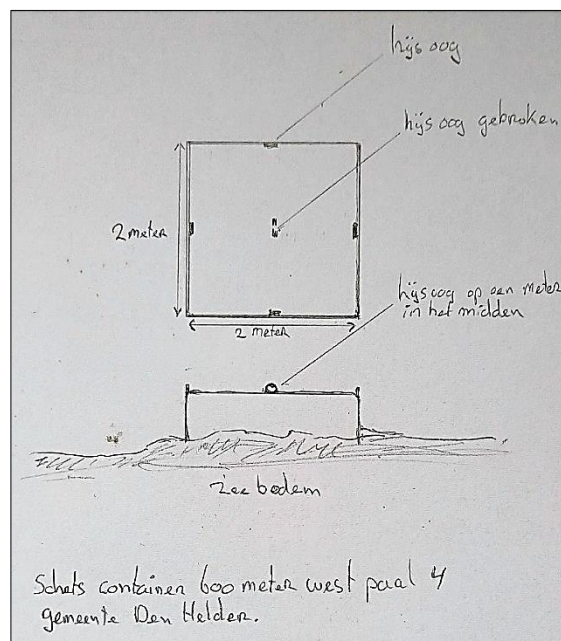
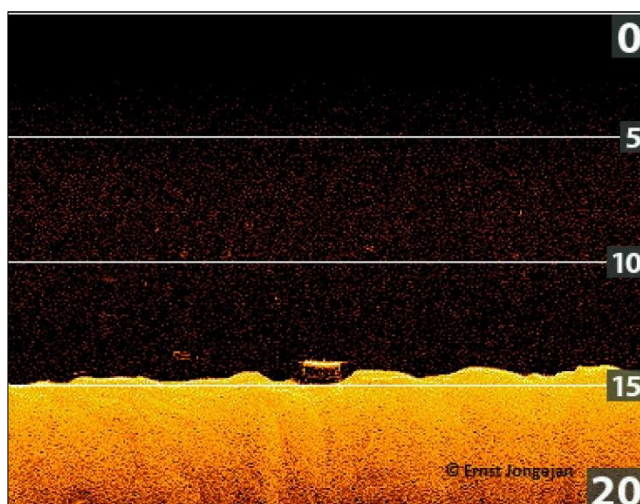
Agenda

31 augustus	Bezoek archeologisch depot Batavialand Lelystad; Even bijpraten 2024-08
4 oktober	Bezoek depot Maritiem museum Rotterdam; Even bijpraten 2024-08
12 oktober	STIMON-dag op Ameland
15 oktober	Eerste webinar over Posities en coördinaten
9 november	Workshop Aardewerk, keramiek en porselein in Castricum, zie pt.3
14 december	Workshop QGIS in Amersfoort, zie pt.4

1. Een bijzondere vondst op de Noordzee

Bijdrage Ernst Jongejan en Richard Kooistra

In juni 2018 meldde de schipper van de TX27 voor de kust bij Den Helder een onbekend object te hebben aangevist. De positie nodigde dit jaar uit er toch eens te gaan kijken. Tijdens een sonarverkenning op de Noordzee werd een vierkante vorm op het sonarbeeld zichtbaar. Om hier meer van te weten werd op 27 juli een eerste duikverkenning uitgevoerd. Op ca. 15 meter diepte werd op de zeebodem een container aangetroffen. Het gaat hier niet om een zeecontainer. Afmetingen van container zijn 2.00 bij 2.00 meter met op de bovenkant vijf hijsogen. Vier hijsogen bevinden zich in het midden van randen en een hijs oog bevindt zich midden op het bovenvlak. Mogelijk gaat het hier om een laadkist of spoorwagcontainer die in de jaren 1930 – 1950 gebruikt werden. Voorlopers in het verzenden van 'huis-tot-huis' (Haus-zu-Haus) die via laadkistwagens op het spoor werden gezet.



2. Veldschool scheepsarcheologie 2024 in Flevoland

Acht vrijwilligers hebben deelgenomen aan de veldschool scheepsarcheologie die in de week van 8 juli tot en met 12 juli door de RCE in Flevoland werd georganiseerd rond de opgraving van het wrak van een waterschip uit de periode rond 1500 na Chr. Het wrak ligt bij Zeewolde in het

Hulkesteinse bos. Het gaat hier om een zogenoemd 'waterschip' omdat de gevangen vis levend werd gehouden tijdens het vervoer naar de markt in een bun die gevuld was met water. En waterschip is karakteristiek voor de visserij op de Zuiderzee in de periode van 1500 tot 1800 na Chr. Hierna was de kleinere botter het meest gangbare visserschip op de Zuiderzee.

Voor de deelnemers was een programma met drie activiteiten opgezet. Op maandag werd begonnen met het opzetten en toegankelijk maken van de vindplaats waarbij met troffels in laagjes het nog aanwezige sediment uit de visbun moest worden verwijderd. Vervolgens werd de inhoud uit de bun gezeefd op mogelijk aanwezige visresten en pollen en zaden. De aangetroffen visresten en zaden worden door specialisten gedetermineerd en zullen inzicht geven waarop gevis



Foto boven: Ochtend briefing door projectleider Wouter Waldus voor de dagactiviteiten.



Foto links: De eerste helft van de bun is bijna uitgegraven.

De uit het wrak komende ballaststenen werden verzameld en naar Batavialand voor determinatie afgevoerd. Een paar deelnemers hebben zich gewaagd aan het maken van een vlaktekening van het achterschip, anderen zijn bezig gegaan met het maken van detailtekeningen van de diverse constructies.

Het was niet altijd bezig zijn met de opgraving. Op woensdag is een presentatie gegeven over de levensloop van het waterschip (verkregen uit gegevens van voorgaande jaren) en over de stratigrafie (opbouw en ouderdom van de grondlagen) ter plaatse. Op vrijdag is een presentatie gegeven over de maritieme geschiedenis van de Zuiderzee en de turfvaart in het bijzonder.

Bij gebrek aan aanmeldingen is de geplande praktijkworkshop fotogrammetrie afgezegd. De situatie rond het wrak leende zich uitstekend voor het beoefenen in deze specialiteit. De weersomstandigheden waren, anders dan vorig jaar, de gehele week uitstekend en de deelnemers kunnen terugzien op een leerzame week (praktijk) in de scheepsarcheologie.

3. Workshop aardewerk, keramiek en porselein

Bij scheepswrakken en in waterbodems kan regelmatig een stuk(je) aardewerk, keramiek of porselein gevonden worden. Maar wat is nu eigenlijk het verschil daartussen? Als dit onderwerp voor jou valt onder ‘potten en pannen’ en ‘een pot nat’ maar je wilt er meer over weten, dan is deze workshop iets voor jou! Wytze Stellingwerf zal in een presentatie de hoofdsoorten van keramiek en aardewerk tussen 1250-1900 uitleggen (de periode waar de meeste scheepswrakken in Nederland uit dateren) en welke typen er in de loop der eeuwen zijn gemaakt. Tevens zal hij vertellen wat de belangrijkste kenmerken zijn en hoe je de verschillende perioden kunt herkennen. Bij de presentatie zijn de voorwerpen zelf ook van dichtbij te bekijken. Na de workshop is er tijd voor een rondleiding langs de vaste tentoonstelling met de focus op de highlights in relatie tot scheepswrakken.

Datum workshop: **zaterdag 9 november 2024**; tijd: 14:00 – 17:00 uur;
Deelnemers: maximaal 20 personen;
Kosten deelname: € 30,00 per persoon (inclusief entree);
Adres: Huis van Hilde, Westerplein 6 1901 NA Castricum
Huis van Hilde is gelegen tegenover NS-station Castricum.
Het museum is open van 11:00 – 17:00 uur.
Opgave deelname: secretariaat@lwaow.nl onder opgave workshop aardewerk

4. Workshop QGIS

Wil je zelf een kaartje maken voor in je rapportage? Wil je weten wat er allemaal bijkomt kijken? Leer de basis van het kaarten maken in deze workshop. De meeste archeologen gebruiken daarvoor het gratis softwarepakket QGIS. Ruud Raats (vrijwilliger bij de AWN) vertelt je in deze workshop hoe je met QGIS zelf een kaart kunt maken.

Deze QGIS is vooral bedoeld voor vrijwilligers in de maritieme archeologie.

Vorbereiding voor deelname: volg het webinar Posities en Coördinaten op 15 oktober 2024 en Historische kaarten op 12 november 2024. Heb je beide in 2023 gevolgd dan kun je ook meedoen. Installeer QGIS op je laptop/computer om mee te werken tijdens de workshop.

Datum workshop: **zaterdag 14 december 2024**; tijd 10:00-16:00 uur (inloop 09:30 uur);
Deelnemers: maximaal 12 personen;
Kosten deelname: € 50,00 per persoon (d.i inclusief koffie/thee en lunch);
Adres: ADC ArcheoProjecten, Nijverheidsweg-Noord 114, 3812 PN Amersfoort
Opgave deelname: secretariaat@lwaow.nl onder opgave van workshop QGIS

tiviteiten van de LWAOW worden ondersteund door:



Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap



Maritiem

Stichting ter Bevordering van de Onderwater- en Scheepsarcheologie (BOS)



Baars-CIPRO
Civil Engineering
Professional Diving



Stichting ter Bevordering van de
Onderwater- en Scheepsarcheologie